

Список використаних джерел:

1. Вдовиченко, Ю. В., Маслюк, А. М. & Іовенко, В. М. (2014). Тенденції розвитку козівництва в світі та в Україні. *Науковий вісник «Асканія-Нова»*, 7, 3–18.
2. Грищенко, Н. П. & Марченко, І. О. (2016). Розвиток галузі козівництва України в умовах євроінтеграції. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва*. Київ, 236, 23-29.
3. FAOSTAT: *Livestock processed stats*. (2014). Rome, Italy: Food and Agriculture Organization (FAO). <http://www.fao.org/faostat/en/#data/QP>
4. Dubeuf, J. P. (2010). Characteristics and diversity of the dairy goat production systems and industry around the world. Structural, market and organizational conditions for their development. *Tecnol Ciên.*, 4, 25–31.
5. Lad, S. S., Aparnathi, K. D., Mehta, B. & Velpula, S. (2017). Goat milk in human nutrition and health – a review. *International Journal of Current Microbiology and Applied Sciences*, 6(5), 1781-1792. <https://doi.org/0.20546/ijcmas.2017.605.194>

УДК: 636.084.1:636.4-047.44

ВІДГОДІВЕЛЬНІ І М'ЯСНІ ЯКОСТІ МОЛОДНЯКУ СВИНЕЙ: НОВИЙ МЕТОД КОМПЛЕКСНОЇ ОЦІНКИ

Халак В. І., кандидат с.-г. наук, старший науковий співробітник
v16kh91@gmail.com
Державна установа Інститут зернових культур НААН,
м. Дніпро, Україна

Теоретичною основою для проведення досліджень є наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених [1, 6-8].

Мета роботи – дослідити відгодівельні і м'ясні якості молодняку свиней великої білої породи угорського походження, розробити новий метод комплексної оцінки тварин та визначити критерії відбору вихідних батьківських форм категорії «покрощувачі» за індексом «Kh₃».

Матеріали і методи досліджень. Дослідження проведено в умовах промислового комплексу СТОВ «Дружба-Казначейка» Дніпропетровської області, м'ясокомбінаті «Джаз», а також лабораторії тваринництва Державної установи Інститут зернових культур НААН.

Роботу виконано згідно програми наукових досліджень Національної академії аграрних наук України № 31 «Генетичне поліпшення сільськогосподарських тварин, їх відтворення та збереження біорозмаїття», (генетика, збереження та відтворення біоресурсів у тваринництві).

Оцінку молодняку свиней великої білої породи угорського походження проводили з урахуванням наступних кількісних ознак: середньодобовий приріст живої маси, г; вік досягнення живої маси 100 кг, діб; товщина шпику на рівні 6-7 грудних хребців, мм; довжина охолодженої туші см; найбільша (передня) ширина беконної половини туші, см; найменша (задня) ширина беконної половини туші, см [2-4].

Комплексну оцінку молодняку свиней за відгодівельними і м'ясними якостями проводили за методикою автора даної роботи:

$$Kh_3 = \left(\frac{1}{\sigma_v} \times \Delta V_1 \right) - \left(\frac{1}{\sigma_t} \times \Delta T_1 \right) - \left(\frac{1}{\sigma_d} \times \Delta D_1 \right), \text{ де: } Kh_3 - \text{індекс Халака В. І., бала; } \Delta V_1 - \text{вік}$$

досягнення живої маси 100 кг у відхиленнях від середнього значення ознаки вибірки; ΔT_1 - товщина шпику на рівні 6-7 грудних хребців у відхиленнях від середнього значення вибірки; ΔD_1 - довжина охолодженої туші у відхиленнях від середнього значення ознаки вибірки; σ_v - фенотипне стандартне відхилення віку досягнення живої маси 100 кг; σ_t - фенотипне стандартне відхилення товщини шпику; σ_d - фенотипне стандартне відхилення довжини охолодженої туші. Умови годівлі та утримання молодняку свиней, відібраних для проведення дослідів були ідентичними і відповідали зоотехнічним нормам.

Біометричну обробку результатів досліджень здійснювали за методиками Крамаренка С.С. та ін. [5] з використанням програмованого модуля «Аналіз даних» в Microsoft Excel.

Результати досліджень. Установлено, що молодняк свиней підконтрольної популяції характеризується достатньо високими показниками відгодівельних і м'ясних якостей. Так, середньодобовий приріст живої маси тварин становить $775,0 \pm 5,929$ г ($C_v = 4,65$ %), вік досягнення живої маси 100 кг – $178,2 \pm 0,84$ діб ($C_v = 2,87$ %), товщина шпику на рівні 6-7 грудних хребців – $20,8 \pm 0,37$ мм ($C_v = 10,84$ %), довжина охолодженої туші – $96,7 \pm 0,22$ мм ($C_v = 1,38$ %), найбільша (передня) ширина беконної половини туші – $34,1 \pm 0,49$ см ($C_v = 7,03$ %), найменша (задня) ширина беконної половини туші – $24,7 \pm 0,37$ см ($C_v = 7,49$ %). Індекс « Kh_3 » у молодняка свиней піддослідної групи коливається у межах від $-2,590$ до $+2,415$ балів.

Внутріпородна диференціація молодняку свиней за індексом « Kh_3 » показала, що тварини II групи ($n=20$; $Kh_3 = -2,590 - -0,018$ бала) переважала ровесників I ($n=17$; $Kh_3 = +0,117 - +2,415$ бала) за середньодобовим приростом живої маси на $28,2$ г ($td=2,58$; $P<0,05$), віком досягнення живої маси 100 кг – $5,1$ діб ($td=3,77$; $P<0,01$), товщиною шпику на рівні 6-7 грудних хребців – $1,1$ мм ($td=2,44$; $P<0,05$), довжиною охолодженої туші – $1,1$ см ($td=3,92$; $P<0,01$),

найбільшою (передньою) шириною беконної половини туші – 1,9 см ($td=2,50$; $P<0,05$), найменшою (задньою) шириною беконної половини туші – 1,3 см ($td=3,33$; $P<0,01$).

Коефіцієнт мінливості (C_v , %) відгодівельних і м'ясних якостей молодняка свиней різної внутріпородної диференціації за індексом Kh_3 коливається у межах від 1,01 (довжина охолодженої туші у молодняка свиней I піддослідної групи) до 12,48 % (товщина шпигу на рівні 6-7 грудних хребців у молодняка свиней I піддослідної групи).

Висновки. 1. Установлено, що молодняк свиней великої білої породи угорського походження характеризується достатньо високими показниками відгодівельних і м'ясних якостей, а за віком досягнення живої маси 100 кг, товщиною шпигу на рівні 6-7 грудних хребців і довжиною охолодженої туші переважає мінімальні вимоги до класу «еліта» в середньому на 13,56 %. 2. Достовірну різницю між тваринами II і I піддослідних груп встановлено за середньодобовим приростом живої маси (28,2 г; $td=2,58$), віком досягнення живої маси 100 кг (5,1 діб; $td=3,77$), товщиною шпигу на рівні 6-7 грудних хребців (1,1 мм; $td=2,44$), довжиною охолодженої туші (1,1 см; $td=3,92$), найбільшою (передньою) шириною беконної половини туші (1,9 см; $td=2,50$), найменшою (задньою) шириною беконної половини туші (1,3 см; $td=3,33$). 3. До категорії «покрощувачі» належать свиноматки і кнури-плідники, потомство яких характеризується максимальними показниками відгодівельних і м'ясних якостей, а комплексний індекс « Kh_3 » варіює у межах від –2,590 до –0,018 балів.

Список використаних джерел:

1. Березовський, М. Д., Ващенко, П. А., & Вовк, В. О. (2022). Відгодівельні та м'ясні якості гібридів від термінальних кнурів зарубіжної селекції. *Свинарство: міжвідомчий тематичний науковий збірник*. 77–78, 9–22. <https://doi.org/10.37143//0371-4365-2022-77-78-01>
2. Березовський М. Д., & Хатько І. В. (2005). Методики оцінки кнурів і свиноматок за якістю потомства в умовах племінних заводів і племінних репродукторів. *Сучасні методики досліджень у свинарстві*. Полтава, 2005. С. 32–37.
3. Волошук В. М., Гетья А. А., & Церенюк О. М. (2017). Вивчення м'ясної продуктивності свиней. *Методологія та організація наукових досліджень у тваринництві: посібник*. І. І. Ібатулін, О. М. Жуковський (ред.). Київ: Аграрна наука. С. 124-129.
4. *Інструкція з бонітування свиней; Інструкція з ведення племінного обліку у свинарстві*. (2003) Київ: «Київський університет», 64 с.
5. Крамаренко, С. С., Луговий, С. І., Лихач, А. В., & Крамаренко, О. С. (2019). *Аналіз біометричних даних у розведенні та селекції тварин*: Навчальний посібник. Миколаїв: МНАУ. 211 с.
6. Vashchenko, P., Saienko, A., Sukhno, V., Tsereniuk, O., Babicz, M., Shkavro, N.,

Smółucha, G., & Łuszczewska-Sierakowska, I. (2022). Association of *NRAMP1* gene polymorphism with the productive traits of the Ukrainian Large White pig. *Medycyna Weterynaryjna*, 78(11), 563–566. <http://dx.doi.org/10.21521/mw.6698>

7. Llambí, S., Montenegro, M., Gagliardi, R., Burgos, C., Hidalgo, J., López-Buesa, P., & Arruga, M. V. (2020). Genetic structure and population dynamics of autochthonous and modern porcine breeds. Analysis of the *IGF2* and *MC4R* genes that determine carcass characteristics. *Austral Journal of Veterinary Sciences*, 52(3), 87–94. <http://dx.doi.org/10.4067/S0719-81322020000300087>

8. Malgwi, I. H., Halas, V., Grünvald, P., Schiavon, S., & Jócsák, I. (2022). Genes related to fat metabolism in pigs and intramuscular fat content of pork: A focus on nutrigenetics and nutrigenomics. *Animals*, 12(2), 150. <https://doi.org/10.3390/ani12020150>

УДК: 636.033:636.32/.38]:636.082.26

ЗАБІЙНІ ПОКАЗНИКИ МОЛОДНЯКУ ОВЕЦЬ ПРИ ПРОМИСЛОВОМУ СХРЕЩУВАННІ

Цвігун А. Т., доктор с.-г. наук, професор
agroargument2@ukr.net

Яковчук В. С., кандидат с.-г. наук, старший науковий співробітник
ascitsr_zavlabtehnolog@ukr.net

Тимофійшин І. І., кандидат с.-г. наук, доцент,
tymivan@gmail.com

Інститут тваринництва степових районів імені М.Ф. Іванова “Асканія-Нова”
– Національний науковий селекційно-генетичний центр з вівчарства НААНУ,
с. Чубинське, Україна

Тривалий час розведення тонкорунних овець у південних регіонах України відбувалося з метою отримання високоякісної тонкої вовни. Однак, останнім часом, виробництво вовни стало не ефективним. Переробники купують вовну за цінами, які не є вигідними вівчарям та не покривають витрат на утримання овець. Подальший успішний розвиток вівчарства у сучасних умовах можливий при умові орієнтації її на м'ясний та молочний напрям продуктивності. При цьому слід пам'ятати, що мериносові породи не мають високої м'ясної продуктивності, і тому шляхи її підвищення є актуальними. Одним з ефективних методів збільшення виробництва молоді баранини і підвищення її якості є широке застосування гетерозису. У світовій практиці вівчарі часто використовують ефект гетерозису для виробництва м'яса овець. Гетерозис – це явище, яке виникає при схрещуванні тварин, які генетично віддалені між собою та проявляється на рівні першого покоління підвищенням